

РЕЦЕНЗИЯ

От: доц. д-р Татяна Иванова Даскалова
УНСС - София, катедра „Публична администрация”
Научна специалност: Организация и управление извън сферата на материалното производство

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен **„доктор“** по научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство (Публична администрация)” в УНСС.

Основание за представяне на рецензията: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 2487/21.10.2020 г. на Зам.-ректора по НИД на УНСС.

Автор на дисертационния труд: Петя Панайотова Павлова
Тема на дисертационния труд: Оптимизиране на функционалното взаимодействие между органите на централната и местната изпълнителна власт

1. Информация за дисертанта

Докторантът се е обучавал по докторска програма към катедра „Публична администрация” при факултет „Управление и администрация” на УНСС по научна специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство (Публична администрация)”, съгласно Заповед на Ректора на УНСС № 1213/16.05.2017 г. Обучението е осъществено в задочна форма, считано от 04.04.2017 г.

Петя Панайотова Павлова е родена на 09.06.1989 г. През 2008 г. завършва средното си образование в ГЧЕ „Васил Левски” - гр. Бургас. През 2012 г. става бакалавър по специалността „Регионално развитие” в УНСС, а през 2014 г. придобива степента „магистър” по „Публична администрация” в Бургаския свободен университет. Владее английски и руски езици.

През април 2017 г. е зачислена в задочна докторантура със срок на обучение 4 години. За три години тя полага успешно всички докторантски изпити и написва дисертационния труд, който е обсъден от катедрения съвет. Отчислена е с право на защита преди изтичането на крайния срок поради предсрочно изпълнение на всички дейности по индивидуалния план и представяне на краен вариант на дисертационния труд.

През периода на обучение докторант Петя Павлова работи системно и отговорно, активно участва в научни форуми и научноизследователски проекти. Член е на научния колектив на два университетски проекта с базово звено катедра „Публична администрация” и е част от целевата група на национален проект, изпълняван от УНСС и финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“. Подготвя своевременно и публикации по дисертацията.

Познавам Петя Павлова от обучението ѝ в бакалавърска степен, като титуляр на две от изучаваните от нея дисциплини. Още тогава тя демонстрираше сериозно отношение към учебните ангажменти, упоритост и последователност. Познавам работата ѝ по дисертацията в хода на редица консултации и в качеството си на рецензент на проекта на дисертационния труд, обсъден в катедрата. Имам преки впечатления и от съвместната ни работа по ръководен от мен университетски проект. Личните ми впечатления от нея са изцяло положителни.

2. Обща характеристика на представения дисертационен труд

Представеният дисертационен труд е в общ обем от 200 стандартни страници, от които 165 страници основен текст. В структурно отношение се състои от увод, изложение в три глави, включващи отделни параграфи и изводи от всяка глава, заключение, три приложения и библиографска справка. Представени са списъци на използвани съкращения и на карти, графики, схеми и таблици. В съдържанието на труда са поместени 8 графики, 6 схеми и 6 таблици, визуализиращи основни резултати от изследванията на автора.

Като цяло разработката се отличава с добра целенасоченост и проблемност. Изложението е ясно и последователно. Структурата на дисертационния труд може да бъде определена като класическа, включваща три логически свързани части. Постигнат е баланс на отделните части на разработката. Всяка от главите съдържа логично подбрани и съдържателно развити специфични компоненти, произтичащи от естеството на разглежданата проблематика, и обобщения. Добре са систематизирани и представени резултатите от проведеното проучване в национален и европейски контекст. Използваната информация е

систематизирана и обработена в графики, схеми и таблици, част от които са авторови разработки. Разработката е написана на ясен, правилен в терминологично отношение език. Личи, че докторантът правилно съчетава знанията по различни обществени и хуманитарни науки и добре познава изследователския проблем.

Темата на дисертационното изследване е актуална и обществено значима. Независимо от значителния брой научни публикации по проблеми, свързани с взаимоотношенията и партньорствата между централната и местната изпълнителна власт (както се посочва на стр. 8-9), авторът е успял да идентифицира онези проблемни полета, които са слабо разработени и изследвани в недостатъчна степен, а именно: функционалното взаимодействие на органите на изпълнителната власт на национално и местно ниво в нормативен, институционален и организационен аспект.

Предмет на изследване е взаимодействието на органите на изпълнителната власт на централно и местно ниво във функционален аспект, а обект на разработката са органите на централната и местната изпълнителна власт, заедно с администрацията, която подпомага дейността им.

В тази връзка е и основната цел на дисертационния труд - да се проучи и анализира взаимодействието между органите на централната и местната изпълнителна власт и на тази основа да се предложи пакет от препоръки и мерки за оптимизиране на функционалното взаимодействие между тях. Реализацията на целта се съдържа в конкретизацията на пет задачи, чието решаване определя логиката в построяването на съдържателната структура на труда и на изведените в нея изследователски резултати.

Защитаваната от докторанта теза е: Въз основа на съществуващия дефицит във взаимодействието между органите на централната и местната изпълнителна власт, да се оптимизира функционалното взаимодействие между тях. Съществуват възможности за преодоляване на дефицита и са налице предпоставки за подобряване на това взаимодействие, въпреки всеобхватността на функционалните отговорности на общините. Основната изследователска теза е подкрепена с формулирани три работни хипотези.

Всичко това ми дава основание да посоча, че така дефинираната проблематика е изключително актуална и значима за науката и управленската практика.

Използваният комплексен инструментариум от широк кръг изследователски подходи и методи съответства на спецификата на

разглежданата проблематика. Авторът ясно очертава ограничителната рамка на изследването, включваща териториален и секторен признак и времеви обхват.

Първа глава има теоретичен, постановичен характер на изложението. При изследването е приложен подхода «от по-общото - към по-конкретното». Авторът синтезира и обобщава основните теоретични и нормативни постановки за функционалното разделение на държавната власт на централно и местно ниво. Систематизирани са основни понятия, свързани с държавата и държавното управление, държавната власт и функционалното разделение на изпълнителната власт на централно и местно ниво, дефинирани в политически, правни, управленски, икономически и други аспекти. Дадени са авторските разбирания за тези термини. Особен акцент се поставя на процесите на централизация и децентрализация и връзката им с местното самоуправление. Прави се обстоен и задълбочен анализ на функциите и компетенциите на централните и местните органи на изпълнителната власт.

Във втора глава е извършено проучване на взаимодействията в системата на местната власт в нормативен и приложен аспект, в България и Европейския съюз. Изследвани са различията между вертикалното и хоризонталното взаимодействие на тази система. Направена е оценка на приложението на концепцията за добро управление на местно ниво в България, като е открит както приноса на страната за прилагане на Стратегията за иновации и добро управление на местно ниво и на инициативата за присъждане на Европейския етикет за иновации и добро управление на местно ниво, така и проблемите в практическото им прилагане.

В трета глава е направено емпирично изследване на взаимодействието между централната и местната изпълнителна власт по примера на пет общини в област Бургас и неговото влияние върху развитието на структуроопределящи сектори (промишленост, туризъм и аграрен сектор) в изследваните общини. Проведено е анкетно проучване относно възможностите за оптимизиране на взаимодействието в областта, идентифицирани са актуалните проблеми и са предложени препоръки.

В заключението са систематизирани основните изводи и заключения от извършения анализ в трите глави и са обвързани с решаването на конкретните изследователски задачи.

За разработването на дисертационния труд са използвани общо 256 източника, от които 129 монографии, студии, статии и доклади (111 бр. на кирилица и 18 бр. на латиница), 20 нормативни документи, 74 електронни източници и 33 интернет адреси, подбрани в съответствие с

разработваната тема. Ползваните източници показват високата информираност на докторанта по разглежданата проблематика. Отделено е значително внимание на съответните стратегически и аналитични документи на международни, национални и местни институции. Литературните източници са ползвани коректно и добросъвестно. Използваната информация е систематизирана и обработена в множество таблици и фигури, част от които са авторски разработки.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Представеният дисертационен труд може да бъде оценен за качествата в следните аспекти:

- Актуалност на избрания изследователски проблем, доказвана чрез теоретичната част и проведените проучвания и анализи.
- Адекватна осведоменост относно специализираната литература и нормативната база по разглежданите проблеми, критично осмислени и интерпретирани от позициите на автора.
- Правилно подбрана и използвана методология на научното изследване, допринасяща за изпълнение на поставените задачи и осъществяване на целта на дисертационния труд.
- Обогаляване на същностната характеристика на някои ключови понятия, свързани с функционалното разделение на изпълнителната власт на централно и местно ниво.
- Проведено самостоятелно авторско изследване въз основа на разработена анкета, резултатите от което са анализирани и обобщени.
- Предложен пакет от препоръки и мерки за оптимизиране на функционалното взаимодействие между органите на централната и местната изпълнителна власт в България.
- В заключителната част на труда е поставен въпроса за имплементирането на получените резултати като основа за бъдещи разработки, което е доказателство за по-траен изследователски интерес към третираната проблематика.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Научните и научно-приложни приноси на представения дисертационен труд са:

1) Систематизиране и уточняване на основни понятия, свързани с държавата и държавното управление, държавната власт и функционалното разделение на изпълнителната власт на централно и местно ниво.

2) Прилагане на интердисциплинарен подход за комплексно изследване на йерархическото (вертикално) и хоризонталното (чрез координация и сътрудничество) взаимодействие на системата на местната власт.

3) Оценяване на актуалното състояние на взаимодействието между централната и местната изпълнителна власт в България чрез систематизиране на предизвикателствата и проблемите, обуславящи необходимостта от оптимизиране на това взаимодействие.

4) Извеждане на перспективи и насоки за оптимизиране на взаимодействието между централната и местната изпълнителна власт въз основа на проведено авторово изследване на това взаимодействие в общини от област Бургас.

5) Изработване на пакет от препоръки и мерки за усъвършенстване и оптимизиране на взаимодействието между централната и местната изпълнителна власт, обусловен от логическата последователност между законовите правомощия на централните и местните власти, ефективната организация в рамките на тези правомощия и новите подходи при формиране и реализация на местните приоритети.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Петя Павлова е представила 7 научни публикации по темата на дисертационния труд. Всички публикации са самостоятелни и са направени в периода 2017-2019 г. Първата от тях е статия, публикувана в университетско научно издание - Научни трудове на УНСС, а останалите в сборници с научно рецензиране. Два от докладите са на английски език, представени на международни конференции в чужбина, и четири доклада на български език от участия в научни конференции в страната, организирани от Научноизследователския институт при Икономически университет - Варна, УНСС и Академията за иновации и развитие.

Посочените публикации включват отделни съществени страни и основни резултати от дисертацията, което ми дава основание да считам, че тези резултати са достатъчно популяризирани и информират научната общност за труда.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът (в обем от 36 страници) е изготвен съобразно установения стандарт и съдържа всички необходими реквизити. Той отразява достоверно съдържанието на дисертационния труд, достатъчно пълно представя структурата на изложението, както и основните аналитични резултати от направеното изследване. Към него са приложени

справки за основните приноси в разработката и на свързаните с нея публикации на автора. Самооценката на посочените основни приноси отговаря на действителните постижения и резултати на докторанта.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Направените от мен по време на обсъждането в катедрата препоръки и бележки по методологията на изследването, структурата и съдържанието на труда, както и стилово оформяне на дисертацията са отразени коректно и в достатъчна степен в неговия окончателен вариант.

Предлагам по време на публичната защита докторантът да вземе отношение по следните въпроси: Кои модели на публично-частно партньорство са най-подходящи за приложение на местно ниво? По какъв начин публично-частното партньорство допринася за прилагане на концепцията за добро местно самоуправление?

Препоръчвам на автора на дисертационния труд да продължи научните си търсения в областта на функционалното взаимодействие между органите на централната и местната изпълнителна власт, като разшири кръга на анализирани проблеми и потърси други измерения на изследваната взаимовръзка.

8. Заключение

Докторант Петя Павлова е направила задълбочено и самостоятелно научно изследване на значим и актуален проблем. Правилно е интерпретирала резултатите от изследването, като ги е представила логично и ясно, предложила е конкретни препоръки за практиката. Постигнати са научни и приложни резултати с характер на приноси. Дисертацията отговаря напълно на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и правилата на УНСС.

Всичко това ми дава основание да оценя положително дисертационния труд и с пълна убеденост да предложа на членовете на Научното жури да гласуват за присъждане на образователната и научна степен „доктор” на Петя Панайотова Павлова по научната специалност „Организация и управление извън сферата на материалното производство (Публична администрация)” в УНСС.

16 ноември 2020 г.
гр. София

Подпис:
/доц. д-р Татяна Даскалова/